

J-CAP

E-MAGAZINE

NUMĂRUL 1 | MAI 2023

CUPRINS

pg. 3

PROIECTUL J-CAP

pg. 4

CONSORȚIU

pg. 5

CONTEXT

pg. 7

CE S-A REALIZAT PÂNĂ ÎN
PREZENT

pg. 8

WORKSHOPURI TEMATICE

pg. 10

MATERIAL INFORMATIV

pg. 11

EVENIMENTE VIITOARE ȘI
INSTRUMENTE

PROIECTUL J-CAP

Proiectul J-CAP are ca scop îmbunătățirea punerii în aplicare a deciziei-cadru 2008/947/JAI din 27 noiembrie 2008 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce în cazul hotărârilor judecătorești și al deciziilor de probațiune în vederea supravegherii măsurilor de probațiune și a sancțiunilor alternative, printr-o inițiativă de conștientizare și prin elaborarea de materiale practice pentru judecători, procurori și avocați.

În special, J-CAP intenționează să pună bazele unei implementări de succes a deciziei-cadru 2008/947 de către practicienii din domeniul judiciar și să contribuie la consolidarea capacității de aplicare a deciziei-cadru 2008/947, aprofundând înțelegerea obiectivelor și a aspectelor operaționale ale acesteia, precum și a sistemelor judiciare din alte state membre ale UE și a măsurilor disponibile. În plus, ne propunem să încurajăm reflecția în rândul practicienilor și să sprijinim reabilitarea și respectarea drepturilor persoanelor străine aflate în probațiune, reiterând, în același timp, relevanța instrumentelor de cooperare judiciară în acest sens.

Revistele electronice J-CAP prezintă informații actualizate despre activitățile proiectului și rezultatele tangibile, punând accentul în special pe îndeplinirea reperelor și a obiectivelor. Acestea sunt disponibile în engleză, italiană, portugheză, franceză, română, germană și olandeză.

Acest prim număr al revistei prezintă consorțiul, domeniul de aplicare și obiectivele de bază ale J-CAP și ceea ce s-a realizat până în luna aprilie 2023.

CONSORȚIU

Cooperarea dintre diferiți actori este esențială pentru atingerea obiectivelor proiectului. Astfel, componența consorțiului s-a bazat în primul rând pe experiența și capacitatea fiecărei organizații de a contribui la realizarea obiectivelor propuse.

J-CAP se bazează în cadrul parteneriatului său pe o sferă geografică largă, acoperind toate regiunile din Europa - Sud, Est, Vest și Nord, oferind astfel un cadru comprehensiv. Această perspectivă va fi esențială pentru a contribui la elaborarea și îmbogățirea rezultatelor proiectului și pentru a facilita selecția, mobilizarea și implicarea participanților.

Judicial Training Institute (IGO-IFJ) este un serviciu public din Belgia responsabil cu formarea inițială și continuă a judecătorilor, procurorilor și personalului instanțelor naționale.

IPS Innovative Prison Systems (IPS) este o companie portugheză de cercetare și consultanță specializată în îmbunătățirea sistemelor de justiție penală.

Department of Applied Sociology of Law and Criminology (IRKS), de la Universitatea din Innsbruck este format dintr-o echipă interdisciplinară care efectuează cercetări pe teme precum securitatea, criminalitatea și dreptul penal, cu un interes special privind asigurarea accesului la justiție.

European Strategies Consulting (ESC) este o companie românească de cercetare/dezvoltare și consultanță care își propune să promoveze bunele practici în domeniul corecțional și al incluziunii sociale.

Netherlands Helsinki Committee (NHC), este una dintre principalele organizații non-guvernamentale care contribuie la dialog și cooperare între actorii din sectorul statului de drept și al drepturilor omului.

Agénfor International Foundation (AGF) este recunoscut oficial de către Ministerul de Interne italian ca entitate de interes public, specializată în domeniul securității participative, al dreptului internațional și al drepturilor omului, cu accent pe tehnologiile inovatoare.

National School for the Judiciary (ENM) este o instituție publică aflată sub supravegherea Ministerului Justiției și este singura școală din Franța pentru judecători și procurori.

CONTEXT

Activitățile din cadrul proiectului J-CAP au ca scop îmbunătățirea aplicării **deciziei-cadru 2008/947**, printr-o abordare amplă de conștientizare și prin elaborarea de materiale practice pentru a facilita aplicarea acestui instrument.

Schengen și, mai precis, introducerea principiului fundamental al libertății de circulație în cadrul **acquis-ului Uniunii Europene** (articolul 45 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene) a făcut loc unei ere de prosperitate în care frontierele interne au încetat să mai existe, iar cetățenii UE se bucură de dreptul de a călători liber și de a se stabili oriunde în spațiul european. Cu toate acestea, acest aspect a lărgit și căile de acces pentru ca indivizii să fie judecați și condamnați în afara țării lor de origine sau de reședință.

Conform ultimelor estimări ale raportului SPACE II al Consiliului Europei, aproape 800.000 de persoane se aflau sub supravegherea celor 25 de servicii de probațiune din Uniunea Europeană care au contribuit la acest raport (Aebi & Hashimoto, 2019). Raportul a evidențiat, de asemenea, că puțin sub 45.000 dintre aceștia sunt cetățeni străini - conform datelor furnizate de 17 servicii de probațiune din UE.

În plus, potrivit ultimului raport SPACE I al Consiliului Europei, aproape 15% dintre deținuții aflați în penitenciarele din Europa sunt străini. **Cetățenii străini par să fie supra-reprezențați** în populația penitenciară din diverse jurisdicții ale UE, cum ar fi Austria (53 %), Belgia (43 %) și Italia (33 %), indicând astfel **o tendință a judecătorilor și magistraților de a recurge la măsuri privative de libertate în locul măsurilor de probațiune sau al pedepselor alternative**. În plus, **Austria, Belgia, Franța, Italia, Portugalia și România se numără printre țările cu cea mai mare populație de persoane aflate sub supravegherea serviciilor de probațiune**. Primele cinci sunt, de asemenea, situate în top 10 în ceea ce privește cel mai mare număr de persoane aflate în probațiune din străinătate.

Având în vedere consecințele și dificultățile asociate cu acest număr semnificativ de persoane străine aflate în probațiune și obiectivul central de a realiza reabilitarea socială a persoanelor care au comis infracțiuni, **decizia-cadru 2008/947** privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce în cazul hotărârilor judecătorești și al deciziilor de probațiune în vederea supravegherii măsurilor de probațiune și a sancțiunilor alternative se concentrează în mod precis asupra reglementării transferului acestor persoane între statele membre ale UE.

După un parcurs dificil pentru realizarea transpunerii acestui instrument în legislația națională, numeroase obstacole în calea aplicării depline a acestei decizii-cadru încă persistă, în special în ceea ce privește aplicarea sa de către specialiști. De fapt, conform concluziilor unui sondaj realizat de European Judicial Network, instrumentele de recunoaștere reciprocă, cum ar fi decizia-cadru 2008/947, nu sunt folosite în mod obișnuit de practicienii din statele membre ale UE din diverse motive.

J-CAP intenționează să **sublinieze importanța deciziei-cadru 2008/947** și problemele fundamentale care împiedică punerea în aplicare cu succes a acesteia **și să deponă eforturi pentru o cooperare mai strânsă între autoritățile judiciare.**

În mod concret, **J-CAP se așteaptă să obțină:**

- o mai bună cunoaștere a aspectelor legate de punerea în aplicare a deciziei-cadru 2008/947 de către judecători, magistrați și avocați;
- convergența de practici ale părților interesate din țările partenere, sprijinind cooperarea judiciară internațională în materie penală și promovând armonizarea culturilor juridice și judiciare;
- creșterea eficienței și a succesului măsurilor de monitorizare și control care vizează reabilitarea persoanelor care comit infracțiuni.

CE S-A REALIZAT PÂNĂ ÎN PREZENT

Workshopuri tematice

Atelierele Tematice au fost planificate de către fiecare partener în parte (fie față în față, fie virtual) pentru a investiga implementarea deciziei-cadru 2008/947 prin intermediul unor grupuri de lucru la care au participat experți din domeniul juridic. Aceștia au împărtășit propriile experiențe cu privire la probațiune și aplicarea instrumentului legislativ la nivel regional și modalități de a fi mai bine aplicat la nivel național.

Material Informativ

Materialul Informativ este un document cuprinzător elaborat pentru a oferi un sprijin concret judecătorilor, magistraților (și avocaților), care reunește informații cu privire la modul în care se aplică decizia-cadru în diferitele state membre ale UE și se concentrează asupra țărilor partenere.

WORKSHOPURI TEMATICE

Între decembrie 2022 și martie 2023, fiecare partener a organizat un Workshop Tematic **pentru a investiga implementarea deciziei-cadru 2008/947 prin intermediul unor focus grupuri la care au participat experți din domeniul judiciar. Aceștia au împărtășit experiențele cu privire la probațiune și la aplicarea instrumentului la nivel regional, precum și modalități prin care acesta poate fi aplicat mai bine la nivel național.**

Întâlnirile au avut loc în Austria, Olanda, Portugalia, România, Italia, Belgia și Franța și au adunat în total 54 de participanți, printre care judecători, procurori, avocați, experți judiciari și reprezentanți ai serviciilor naționale de probațiune.

Deși fiecare țară prezintă particularitățile sale în ceea ce privește sistemul de probațiune și punerea în aplicare a deciziei-cadru 2008/947, în cadrul atelierelor tematice au reieșit câteva puncte comune **care evidențiază importanța crucială a unor proiecte precum J-CAP.**

Într-adevăr, primul punct care a reieșit deja din Întâlnirile Preliminare se referă la **cunoștințele limitate despre sistemele juridice și practicile sancționatorii din alte state membre, ceea ce duce la o lipsă de încredere în executarea adecvată a măsurilor de probațiune în străinătate și, prin urmare, la o reticență a sistemului judiciar în ceea ce privește inițierea unei cereri de supraveghere.** În plus, lipsa de informare cu privire la alte sisteme juridice include și faptul că autoritatea competentă trebuie contactată în cazul aplicării unei măsuri alternative în străinătate, ceea ce cauzează complicații suplimentare în procesul de punere în aplicare.

Prin urmare, se pare că este esențial să se organizeze campanii de conștientizare la nivel național și internațional și se sugerează organizarea de cursuri de formare pentru a aborda problema informațiilor limitate, care să vizeze nu numai judecătorii și procurorii, ci și avocații apărării sau chiar personalul penitenciar și de probațiune. Formarea ar trebui să fie oferită atât la nivel național, cât și la nivel regional: **formarea transfrontalieră trebuie desemnată drept o practică promițătoare și ar trebui să aibă loc în special între țările în care transferurile sunt aplicate mai frecvent** (de exemplu, între Italia și România). Această abordare va garanta o aplicare mai amplă a măsurilor alternative, permițând practicienilor să informeze potențialii clienți cu privire la drepturile legate de decizia-cadru 2008/947 și să sprijine în mod corespunzător reabilitarea și respectarea drepturilor persoanelor străine aflate în supraveghere.

O altă practică relevantă este, fără îndoială, **producerea de materiale informative publice și accesibile cititorilor** (cum ar fi o listă de sancțiuni echivalente și/sau similare în diferite sisteme juridice europene; un tabel comparativ al măsurilor existente la nivel național; sau un glosar al terminologiei și al măsurilor utilizate) care poate disemina și facilita accesul la informații, sprijinind astfel o mai bună aplicare a instrumentului legislativ. Într-adevăr, multe dintre măsurile prevăzute în diferite state membre au asemănări, dar, în detaliu, chiar și cele similare diferă.

Elaborarea de materiale informative este deja prevăzută în cadrul proiectului, însă acoperă doar statele membre ale partenerilor. Prin urmare, documentul redactat în cadrul J-CAP poate servi drept model pentru alte state de pe teritoriul UE.

Alte provocări care merită să fie menționate le reprezintă **lipsa de încredere** între statele membre cu privire la **informațiile din certificat, la nerespectarea termenelor limită sau la documente incomplet sau incorect prezentate**, și **la dificultățile lingvistice care prelungesc procesul de punere în aplicare**, având ca rezultat un volum de muncă suplimentar, lipsa de flexibilitate în interpretarea și adaptarea măsurilor, precum și lipsa de cooperare și comunicare între autoritățile naționale implicate.

Evenimente precum Întâlnirile Preliminare și Workshop-urile Tematice oferă șansa de a crea un spațiu de discuții, dezbateri, brainstorming și sugestii de soluții concrete oferite de către experți și practicieni care lucrează zilnic în domeniul probațiunii.

J-CAP reprezintă un prim pas către o mai bună cooperare judiciară în vederea punerii în aplicare a deciziei-cadru 2008/947, ale cărui rezultate ar putea servi drept exemple valoroase pentru alte instrumente regionale.

MATERIAL INFORMATIV

Materialul Informativ este unul dintre rezultatele tehnice ale J-CAP, care oferă, în primul rând, **un glosar ce permite compararea rapidă a diferitelor aspecte din țările partenere**. Materialul include informații despre autoritățile naționale responsabile de preluarea și transmiterea solicitărilor; măsuri de supraveghere și sancțiuni alternative disponibile la nivel național; enumeră și explică deciziile de drept penal și de legislație pentru minori pentru care se poate solicita măsuri de supraveghere. În plus, **documentul oferă o prezentare mai detaliată a situației din fiecare stat membru reprezentat în cadrul consorțiului**.

Materialul include **șapte rapoarte naționale** – Austria, România, Portugalia, Italia, Franța, Belgia și Țările de Jos – **și oferă o imagine de ansamblu structurată a reglementărilor și informațiilor relevante pentru aplicarea deciziei-cadru 2008/947 și se adresează practicienilor (judecători, procurori, magistrați, avocați și nu numai) din statele membre ale UE**.

Aceste documente sunt menite să ofere informații cu privire la unele dintre cele mai importante aspecte din sistemele juridice naționale ale statelor potențial executante care intră în domeniul de aplicare al deciziei-cadru 2008/947 și astfel să promoveze aplicarea acestui instrument. Rapoartele naționale sunt structurate în două părți: prima parte prezintă sistemul național de probațiune, cu temeiul său juridic, măsurile de probațiune și măsurile alternative disponibile la nivel național care intră în domeniul de aplicare al deciziei-cadru 2008/947, precum și prestatorii de servicii la nivel național; partea a doua se referă la punerea în aplicare la nivel național a deciziei-cadru 2008/947 atât din perspectiva statului emitent, cât și din cea a statului de executare.

EVENIMENTE VIITOARE ȘI INSTRUMENTE

▶ **SIMPOZIOANE TRANSNAȚIONALE DE CONȘTIENTIZARE**

Bruxelles | 13-14 iunie 2023

Bordeaux | 7-8 septembrie 2023

▶ **BROȘURĂ DE ÎNDRUMARE PENTRU PRACTICIENI**

J-CAP

